

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 10. februára 2011 *

V spojených veciach C-307/09 až C-309/09,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podané rozhodnutiami Raad van State (Holandsko) z 29. júla 2009 a doručené Súdnemu dvoru 3. augusta 2009, ktoré súvisia s konaniami:

Vicoplus SC PUH (C-307/09),

BAM Vermeer Contracting sp. z o.o. (C-308/09),

Olbek Industrial Services sp. z o.o. (C-309/09)

proti

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

* Jazyk konania: holandčina.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J. N. Cunha Rodrigues, sudcovia A. Arabadjiev, A. Rosas, U. Löhms (spravodajca) a A. Ó Caoimh,

generálny advokát: Y. Bot,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. júla 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Vicoplus SC PUH, v zastúpení: E. Vliegenberg, advocaat,
- BAM Vermeer Contracting sp. z o.o. a Olbek Industrial Services sp. z o.o., v zastúpení: M. Lewandowski, advocaat,
- holandská vláda, v zastúpení: C. Wissels a B. Koopman, splnomocnené zástupkyne,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a T. Müller, splnomocnení zástupcovia,
- dánska vláda, v zastúpení: C. Vang, splnomocnený zástupca,

- nemecká vláda, v zastúpení: M. Lumma, N. Graf Vitzthum a J. Möller, splnomocnení zástupcovia,
- rakúska vláda, v zastúpení: E. Riedl a G. Hesse, splnomocnení zástupcovia,
- poľská vláda, v zastúpení: M. Dowgielewicz, J. Faldyga a K. Majcher, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: J. Enegren, I. Rogalski, W. Wils a E. Traversa, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 9. septembra 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

- ¹ Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článkov 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ, ako aj článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71/ES Európskeho Parlamentu a Rady zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb (Ú. v. ES L 18, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/002, s. 431).

- 2 Tieto návrhy boli predložené v rámci sporov medzi poľskými spoločnosťami Vicoplus SC PUH (ďalej len „Vicoplus“), BAM Vermeer Contracting sp. z o.o. (ďalej len „BAM Vermeer“) a Olbek Industrial Services sp. z o.o. (ďalej len „Olbek“) na jednej strane a Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ministerstvo sociálnych vecí a zamestnanosti) na strane druhej, týkajúcich sa pokút, ktoré boli týmto spoločnosťam uložené z dôvodu vyslania poľských pracovníkov do Holandska bez pracovného povolenia.

Právny rámec

Právo Únie

Akt o pristúpení z roku 2003

- 3 Článok 24 Aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. EÚ L 236, s. 33; ďalej len „akt o pristúpení z roku 2003“), sa vzťahuje na zoznam opatrení uvedených v prílohách V až XIV tohto aktu, ktoré sa za podmienok definovaných v tomto dokumente vzťahujú na nové členské štáty.

- 4 Príloha XII aktu o pristúpení z roku 2003 je nazvaná „Zoznam uvedený v článku 24 aktu o pristúpení: Poľsko“. Kapitola 2 tejto prílohy s nadpisom „Sloboda pohybu osôb“ vo svojich odsekoch 1, 2, 5 a 13 uvádza:

„1. [Článok 45 ZFEÚ a prvý odsek článku 56 ZFEÚ] sa vo vzťahu k slobode pohybu pracovníkov a k slobode poskytovať služby vrátane dočasného pohybu pracovníkov v zmysle článku 1 smernice 96/71/ES budú medzi Poľskom na jednej strane a Belgickom, Českou republikou, Dánskom, Estónskom, Nemeckom, Gréckom, Španielskom, Francúzskom, Írskom, Talianskom, Lotyšskom, Litvou, Luxemburskom, Maďarskom, Holandskom, Rakúskom, Portugalskom, Slovinskom, Slovenskom, Fínskom, Švédskom a Spojeným kráľovstvom na druhej strane plne uplatňovať, pokiaľ v prechodných ustanoveniach v odsekoch 2 až 14 nie je uvedené inak.

2. Bez ohľadu na ustanovenia článkov 1 až 6 nariadenia [Rady] (EHS) č. 1612/68 [z 15. októbra 1968 o slobode pohybu pracovníkov v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 257, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 15)] budú súčasné členské štáty do uplynutia dvoch rokov odo dňa pristúpenia uplatňovať vnútroštátne opatrenia alebo opatrenia vyplývajúce z dvojstranných dohôd, ktorými sa spravuje prístup poľských štátnych príslušníkov na ich trh práce. Súčasný členské štáty sú oprávnené uplatňovať tieto opatrenia do uplynutia piatich rokov odo dňa pristúpenia.

...

5. Členský štát, ktorý na konci päťročného obdobia uvedeného v odseku 2 zachová vnútroštátne opatrenia alebo opatrenia vyplývajúce z dvojstranných zmlúv, môže v prípade závažného narušenia svojho trhu práce alebo jeho ohrozenia po upovedomení Komisie pokračovať v uplatňovaní týchto opatrení do uplynutia siedmich rokov odo dňa pristúpenia. Ak nedôjde k takémuto oznámeniu, budú sa uplatňovať články 1 až 6 nariadenia (EHS) č. 1612/68.

...

13. S cieľom čeliť závažnému narušeniu trhu práce členských štátov v určitých citlivých odvetviach služieb alebo jeho ohrozeniu, ktoré môže vzniknúť v niektorých regiónoch ako dôsledok nadnárodného poskytovania služieb v zmysle článku 1 smernice 96/71/ES, sú Nemecko a Rakúsko, pokiaľ na základe vyššie uvedených prechodných opatrení uplatňujú na voľný pohyb poľských pracovníkov vnútroštátne opatrenia alebo opatrenia vyplývajúce z dvojstranných dohôd, oprávnené po upovedomení Komisie sa odchýliť v oblasti poskytovania služieb obchodnými spoločnosťami usadenými v Poľsku od prvého odseku článku [56 ZFEÚ] na účely obmedzenia dočasného pohybu pracovníkov, ktorých právo prijať prácu v Nemecku alebo Rakúsku podlieha vnútroštátnym opatreniam.

...“

Smernica 96/71

- 5 Článok 1 smernice 96/71 nazvaný „Rozsah“ [„Pôsobnosť“ – neoficiálny preklad] stanovuje:

„1. Táto smernica sa uplatňuje na podniky zriadené v členskom štáte, ktoré v rámci poskytovania nadnárodných služieb vysielajú pracovníkov, v súlade s odsekom 3, na územie členského štátu.

...

3. Táto smernica platí [sa uplatňuje – neoficiálny preklad] vtedy, ak podniky uvedené v odseku 1 prijímú niektoré z nasledujúcich nadnárodných opatrení:

- a) vysielanie pracovníkov na územie členského štátu v réžii [na účet – neoficiálny preklad] a pod vedením podniku na základe zmluvy uzavretej medzi vysielajúcim podnikom a stranou pôsobiaceou na území daného členského štátu, pre ktorú sú služby určené, za predpokladu, že medzi vysielajúcim podnikom a jeho pracovníkom existuje počas doby vyslania pracovnoprávny vzťah,

alebo

- b) vysielanie pracovníkov do organizácie alebo podniku v skupinovom vlastníctve [podniku, ktorý je súčasťou skupiny – neoficiálny preklad] na území členského štátu za predpokladu, že medzi vysielajúcim podnikom a jeho pracovníkom existuje počas doby vyslania pracovnoprávny vzťah,

alebo

- c) prenájom [vyslanie – neoficiálny preklad] pracovníkov zo strany podniku, ktorý je dočasným zamestnávateľom alebo sprostredkovateľskou agentúrou, užívateľskému podniku zriadenému alebo činnému na území členského štátu za predpokladu, že medzi takým dočasným zamestnávateľom alebo sprostredkovateľom práce a jeho pracovníkom existuje počas doby vyslania pracovnoprávny vzťah.

...“

Smernica 91/383/EHS

- 6 Podľa článku 1 smernice Rady 91/383/EHS z 25. júna 1991 doplňujúcej opatrenia na podporu zlepšení v ochrane bezpečnosti a zdravia pri práci pracovníkov s pracovným pomerom na dobu určitú alebo s dočasným pracovným pomerom (Ú. v. ES L 206, s. 19; Mim. vyd. 05/001, s. 418):

„Táto smernica sa vzťahuje na:

...

2. dočasné zamestnanecké pomery medzi dočasným zamestnávateľským podnikom, ktorý je zamestnávateľom, a pracovníkom, kde tento je pridelený na prácu pre a pod kontrolou podniku a/alebo organizácie, ktorá využíva jeho služby.“

Vnútroštátne právo

- 7 Podľa článku 2 ods. 1 zákona o zamestnávaní cudzincov (Wet arbeid vreemdelingen, Stb. 1994, č. 959, ďalej len „Wav“) sa zamestnávateľovi zakazuje zamestnať v Holandsku cudzinca bez pracovného povolenia.

- 8 Článok 1e ods. 1 nariadenia, ktorým sa vykonáva Wav (Besluit uitvoering Wav, Stb. 1995, č. 406) v znení zmien a doplnení vykonaných nariadením z 10. novembra 2005 (Stb. 2005, č. 577, ďalej len „vykonávacie nariadenie“) stanovuje:

„Zákaz uvedený v článku 2 ods. 1 Wav sa neuplatní na cudzinca, ktorý v rámci nadnárodného poskytovania služieb dočasne vykonáva činnosť v Holandsku pre zamestnávateľa, ktorý má svoje sídlo v inom členskom štáte Európskej únie ako Holandsko, pokiaľ

- a) cudzinec môže byť v štáte, v ktorom má zamestnávateľ svoje sídlo, zamestnaný ako jeho zamestnanec;
 - b) pred začatím činnosti v Holandsku ju zamestnávateľ písomne oznámil Centrale Organisatie voor werk en inkomen [ústredná organizácia práce a príjmov], a
 - c) nejde o službu, ktorá spočíva v pridelení pracovníkov.“
- 9 Povinnosť získať pracovné povolenie podľa článku 2 ods. 1 Wav bola podľa vnútroštátneho súdu ako prechodné obmedzenie slobody pohybu poľských pracovníkov upravená v prílohe XII aktu o pristúpení z roku 2003, ponechaná v platnosti do 1. mája 2007.

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

- ¹⁰ Pokiaľ ide o vec C-307/09, z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že počas kontroly inšpekcie práce bolo konštatované, že traja poľskí štátni príslušníci zamestnaní spoločnosťou Vicoplus pracovali v holandskej spoločnosti Maris zaoberajúcej sa opravami čerpadiel pre iné podniky. Podľa zmluvy, ktorú uzavrela spoločnosť Maris s inou spoločnosťou, mali uvedené osoby svoju prácu vykonávať od 15. augusta do 30. novembra 2005.
- ¹¹ Skutkové okolnosti veci C-308/09 sa týkajú správy vypracovanej inšpekciou práce 31. júla 2006, podľa ktorej dvaja poľskí štátni príslušníci pracovali od 10. januára 2006 ako montážni pracovníci v autodielni holandskej spoločnosti Flevoservice en Flewvowash BV. Boli zamestnaní spoločnosťou BAM Vermeer, ktorá s uvedenou holandskou spoločnosťou uzavrela zmluvu o oprave a nastavení ťahačov a návesov.
- ¹² Pokiaľ ide o vec C-309/09, návrh na začatie prejudiciálneho konania uvádza, že 15. novembra 2005 uzavrel právny predchodca spoločnosti Olbek zmluvu s holandskou spoločnosťou HTG Nederveen BV, ktorou sa zaviazal dodať tejto spoločnosti personál na výkon služieb spracovania odpadu počas obdobia niekoľkých mesiacov. Kontrola inšpekcie práce v kancelárskych priestoroch spoločnosti HTG Nederveen BV odhalila, že túto prácu vykonávalo okrem iných 20 poľských štátnych príslušníkov.
- ¹³ V troch uvedených veciach boli odvolateľom vo veci samej uložené pokuty za porušenie článku 2 ods. 1 Wav, keďže do Holandska vyslali poľských štátnych príslušníkov bez toho, aby na tento účel získali pracovné povolenia.

- 14 Staatsecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (štátny tajomník ministerstva sociálnych vecí a zamestnanosti) vo veci C-307/09 a Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vo veciach C-308/09 a C-309/09 usúdili, že poskytovanie služieb, ktoré v jednotlivých prípadoch vykonávali spoločnosti Vicoplus, BAM Vermeer a Olbek, predstavuje pridelenie pracovníkov v zmysle článku 1e ods. 1 písm. c) vykonávacieho nariadenia a zamietli sťažnosti podané proti uvedeným pokutám.
- 15 Keďže Rechtbank's-Gravenhage zamietol žaloby spoločností podané proti uvedeným rozhodnutiam, odvolatelia vo veci samej podali odvolania na Raad van State.
- 16 Podľa tohto súdu je nepochybné, že povinnosť stanovená v článku 1e ods. 1 vykonávacieho nariadenia, spočívajúca v získaní pracovného povolenia na účely pridelenia pracovníkov, predstavuje obmedzenie slobodného poskytovania služieb. Zároveň však poukazuje na to, že z rozsudkov z 27. marca 1990, Rush Portuguesa (C-113/89, Zb. s. I-1417); z 9. augusta 1994, Vander Elst (C-43/93, Zb. s. I-3803); z 21. októbra 2004, Komisia/Luxembursko (C-445/03, Zb. s. I-10191); z 19. januára 2006, Komisia/Nemecko (C-244/04, Zb. s. I-885), a z 21. septembra 2006, Komisia/Rakúsko (C-168/04, Zb. s. I-9041), vyplýva, že takéto obmedzenie môže byť odôvodnené predovšetkým cieľom všeobecného záujmu spočívajúcim v ochrane vnútroštátneho trhu práce, najmä proti porušovaniu obmedzení slobodného pohybu pracovníkov.
- 17 V tejto súvislosti vnútroštátny súd poukazuje na to, že zachovávanie uvedenej povinnosti získať pracovné povolenie je založené najmä na už citovanom rozsudku Rush Portuguesa, zároveň však uvádza, že Súdny dvor do už citovaných neskorších rozsudkov nezaradil svoje úvahy uvedené v bode 16 rozsudku Rush Portuguesa. Z toho preto vyplýva otázka, či právo Únie za okolností veci samej v súčasnosti bráni tomu, aby bolo pridelenie pracovníkov podmienené získaním pracovného povolenia.

18 Vnútroštátny súd sa preto pýta, či je pracovné povolenie vyžadované podľa článku 2 ods. 1 nariadenia Wav pri poskytovaní služieb spočívajúcich v pridelení pracovníkov primeraným opatrením s ohľadom na články 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ na účely ochrany vnútroštátneho trhu práce, aj vzhľadom na výhradu uvedenú v kapitole 2 ods. 2 prílohy XII aktu o pristúpení z roku 2003. Ak áno, vnútroštátny súd sa zaujíma o pôsobnosť pojmu „pridelenie pracovníkov“ a najmä o dôležitosť, ktorá sa má pripisovať povahe hlavnej činnosti, ktorú vykonáva podnik – poskytovateľ predmetných služieb v štáte svojho sídla.

19 Za týchto okolností Raad van State rozhodol vo všetkých uvedených veciach prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky, ktoré formuloval rovnako:

„1. Majú sa články [56 ZFEÚ] a [57 ZFEÚ] vykladať v tom zmysle, že im odporuje vnútroštátna právna úprava, aká je obsiahnutá v článku 2 [Wav] a článku 1e ods. 1 písm. c) vykonávacieho nariadenia, podľa ktorej je na vyslanie pracovníkov v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71/ES potrebné pracovné povolenie?

2. Na základe akých kritérií treba určiť, či ide o vyslanie pracovníkov v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71/ES?“

20 Uznesením predsedu Súdného dvora z 2. októbra 2009 boli veci C-307/09 až C-309/09 spojené na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania, ako aj rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- ²¹ Vo svojej prvej otázke sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či články 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ bránia právnej úprave členského štátu, ktorá na území tohto štátu podmieňuje vysielanie pracovníkov, v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71/ES, ktorí sú štátni príslušníci iného členského štátu, získaním pracovného povolenia.
- ²² Treba však pripomenúť, že okolnosť, že vnútroštátny súd po formálnej stránke položil prejudiciálnu otázku s odkazom na určité ustanovenia práva Únie, nebráni tomu, aby Súdny dvor poskytol tomuto súdu všetky prvky výkladu, ktoré môžu byť užitočné pre rozhodnutie veci, ktorú prejednáva, či už na ne v texte svojich otázok odkázal alebo nie. V tejto súvislosti prináleží Súdnemu dvoru získať zo všetkých informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania, prvky práva Únie, ktoré si vyžadujú výklad so zreteľom na predmet sporu (pozri najmä rozsudok z 27. októbra 2009, ČEZ, C-115/08, Zb. s. I-10265, bod 81 a citovanú judikatúru).
- ²³ Vnútroštátny súd poukazuje na to, že Holandské kráľovstvo tým, že do 1. mája 2007 ponechalo v súvislosti s poľskými štátnymi príslušníkmi, ktorí chceli pracovať v tomto členskom štáte, v platnosti povinnosť získať pracovné povolenie stanovenú v článku 2 ods. 1 Wav, uplatnilo výnimku zo slobody pohybu pracovníkov upravenú v kapitole 2 ods. 2 prílohy XII aktu o prístúpení z roku 2003. Ako však vyplýva z bodov 16 až 18

tohto rozsudku, vnútroštátny súd si kladie otázku, či ponechanie takejto povinnosti v platnosti na základe článku 1e ods. 1 písm. c) vykonávacieho nariadenia v súvislosti s poskytovaním služieb prideľovania poľských pracovníkov na území Holandského kráľovstva môže byť s ohľadom na túto výnimku odôvodnené.

- 24 Ak je v tejto súvislosti vnútroštátna právna úprava odôvodnená na základe jedného z prechodných opatrení uvedených v článku 24 aktu o pristúpení z roku 2003, t. j. na základe prechodného opatrenia upraveného v kapitole 2 ods. 2 prílohy XII tohto aktu, nemôže vzniknúť otázka zlučiteľnosti tejto právnej úpravy s článkami 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. októbra 2006, Valeško, C-140/05, Zb. s. I-10025, bod 74).
- 25 Je preto potrebné preskúmať, či právna úprava, ako je tá vo veci samej, spadá do pôsobnosti uvedeného prechodného opatrenia.
- 26 Po prvé je potrebné pripomenúť, že kapitola 2 ods. 2 prílohy XII aktu o pristúpení z roku 2003 stanovuje zo slobody pohybu pracovníkov výnimku, keďže dočasne vylučuje uplatnenie článkov 1 až 6 nariadenia č. 1612/68 na poľských štátnych príslušníkoch. Toto ustanovenie uvádza, že členské štáty do uplynutia dvoch rokov od 1. mája 2004, teda od pristúpenia tohto členského štátu k Európskej únii, budú uplatňovať vnútroštátne opatrenia alebo opatrenia vyplývajúce z dvojstranných dohôd, ktorými sa spravuje prístup poľských štátnych príslušníkov na ich trh práce. Okrem toho môžu podľa uvedeného ustanovenia členské štáty v uplatňovaní týchto opatrení naďalej pokračovať, a to do uplynutia piatich rokov odo dňa pristúpenia Poľskej republiky k Únii.
- 27 Po druhé z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že činnosť podniku spočívajúca v prideľovaní pracovníkov za odplatu, pričom títo pracovníci zostávajú v pracovnoprávnom vzťahu s uvedeným podnikom bez toho, aby bola uzatvorená akákoľvek pracovná zmluva s užívateľom, predstavuje podnikateľskú činnosť spĺňajúcu podmienky

stanovené v článku 57 prvom odseku ZFEÚ, a je preto potrebné ju považovať za službu v zmysle tohto ustanovenia (pozri rozsudok zo 17. decembra 1981, Webb, 279/80, Zb. s. 3305, bod 9, a uznesenie zo 16. júna 2010, RANI Slovakia, C-298/09, bod 36).

- 28 Súdny dvor však uznal, že takáto činnosť môže mať dosah na trh práce členského štátu určenia tejto služby. Na jednej strane sa totiž pracovníci zamestnaní podnikmi na prideľovanie pracovníkov môžu odvolávať na články 45 ZFEÚ až 48 ZFEÚ a na nariadenia Únie určené na ich vykonávanie (pozri rozsudok Webb, už citovaný, bod 10).
- 29 Na druhej strane z dôvodu osobitnej povahy pracovných vzťahov, ktoré sú charakteristické pre prideľovanie pracovníkov, táto činnosť priamo ovplyvňuje tak vzťahy na pracovnom trhu, ako aj legitímne záujmy dotknutých pracovníkov (rozsudok Webb, už citovaný, bod 18).
- 30 V tejto súvislosti Súdny dvor v bode 16 už citovaného rozsudku Rush Portuguesa konštatoval, že podnik, ktorý sa zaoberá prideľovaním pracovníkov, síce je poskytovateľom služieb v zmysle ZFEÚ, ale vykonáva činnosti, ktorých cieľom je práve zabezpečiť pracovníkom prístup na trh práce prijímajúceho členského štátu.
- 31 Toto konštatovanie možno odôvodniť skutočnosťou, že pracovník vyslaný v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71, obsadí za bežných okolností počas obdobia svojho prideľovania v rámci užívateľského podniku pracovné miesto, ktoré by inak patrilo zamestnancovi tohto podniku.

- ³² Z toho vyplýva, že právna úprava členského štátu, akou je tá vo veci samej, sa musí považovať za opatrenie, ktoré upravuje prístup poľských štátnych príslušníkov na trh práce uvedeného členského štátu, v zmysle kapitoly 2 ods. 2 prílohy XII aktu o pristúpení z roku 2003.
- ³³ Táto právna úprava, ktorá počas prechodného obdobia uvedeného v kapitole 2 ods. 2 prílohy XII aktu o pristúpení z roku 2003 naďalej podmieňovala vysielanie poľských štátnych príslušníkov, v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71, na územie tohto členského štátu získaním pracovného povolenia, je preto v súlade s článkami 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ.
- ³⁴ Takýto záver má oporu aj v celi uvedeného ustanovenia, ktorým je zamedziť tomu, aby bol po pristúpení nových členských štátov k Európskej únii narušený trh práce v starších členských štátoch z dôvodu okamžitého príchodu vysokého počtu pracovníkov pochádzajúcich z uvedených nových členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. septembra 1989, Lopes da Veiga, 9/88, Zb. s. 2989, bod 10, a Rush Portuguesa, už citovaný, bod 13). Tento cieľ vyplýva najmä z kapitoly 2 ods. 5 prílohy XII aktu o pristúpení z roku 2003, keďže tento odsek poskytuje členskému štátu v prípade závažného narušenia trhu práce alebo jeho ohrozenia možnosť ponechať v platnosti opatrenia uvedené v odseku 2 uvedenej kapitoly 2, a to až do uplynutia siedmich rokov od pristúpenia Poľskej republiky k Európskej únii.
- ³⁵ Ako v bode 51 svojich návrhov uviedol generálny advokát, rozlišovať medzi pracovníkom, ktorý priamo a samostatne vstupuje na trh práce členského štátu, a pracovníkom, ktorý tam vstupuje prostredníctvom pridelenia, je neprirodzené, pretože v oboch prípadoch ide o pohyb pracovníkov, ktorý je potenciálne značný a môže

narušiť uvedený trh práce. Vylúčenie uplatňovania kapitoly 2 ods. 2 prílohy XII aktu o prístúpení z roku 2003 na pridelenie pracovníkov by preto viedlo k oslabeniu veľkej časti potrebného účinku tohto ustanovenia.

³⁶ Záver formulovaný v bode 33 tohto rozsudku okrem toho zodpovedá konštatovaniu Súdneho dvora v už citovanom rozsudku *Rush Portuguesa* v súvislosti s článkom 216 Aktu o podmienkach prístúpenia Španielskeho kráľovstva a Portugalskej republiky a o úpravách zmlúv (Ú. v. ES L 302, 1985, s. 23). Súdny dvor totiž v bode 14 uvedeného rozsudku konštatoval, že predmetný článok sa uplatňuje najmä vtedy, ak ide o prístup portugalských štátnych príslušníkov na trh práce iných členských štátov a následne dospel v bode 16 rovnakého rozsudku k záveru, že tento článok bráni prideleniu pracovníkov pochádzajúcich z Portugalska prostredníctvom podniku poskytujúceho služby.

³⁷ Aj keď v tejto súvislosti Súdny dvor vo svojej nasledujúcej judikatúre výslovne neodkázal na bod 16 už citovaného rozsudku *Rush Portuguesa*, ako uviedol vnútroštátny súd, odkázal na bod 17 rovnakého rozsudku, ktorý vysvetľuje dôsledok vyplývajúci z uvedeného bodu 16, a to, že členský štát musí – dodržiavajúc pritom obmedzenia vyplývajúce z práva Únie – byť schopný overiť si, či poskytovanie služieb v skutočnosti nie je prideľovaním pracovníkov, na ktorých sa sloboda pohybu pracovníkov nevzťahuje (pozri rozsudky *Komisia/Luxembursko*, už citovaný, bod 39, ako aj *Komisia/Rakúsko*, už citovaný, bod 56).

³⁸ Je nepochybné, že kapitola 2 ods. 1 prílohy XII aktu o prístúpení z roku 2003 neoznačuje prechodné opatrenia len v oblasti slobody pohybu pracovníkov, ale aj v oblasti slobodného poskytovania služieb, z ktorého vyplýva dočasný pohyb pracovníkov, tak ako je definovaný v článku 1 smernice 96/71. Odsek 13 rovnakej kapitoly pritom za

okolností v ňom stanovených dovoľuje výnimku z článku 56 ZFEÚ len Spolkovej republiky Nemecko a Rakúskej republiky, a to v súvislosti s nadnárodným poskytovaním služieb, ktoré sú takto definované.

- 39 V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že článok 1 smernice 96/71 upravuje dva prípady nadnárodného pridelenia pracovníkov. Po prvé odsek 3 písm. c) tohto článku pokrýva vyslanie pracovníka podnikom so sídlom v členskom štáte, či už ide o dočasného zamestnávateľa alebo sprostredkovateľskú agentúru do užívateľského podniku, ktorý má svoje sídlo na území iného členského štátu, alebo tam vykonáva svoju činnosť. Po druhé písmeno b) rovnakého odseku sa vzťahuje na vyslanie zamestnanca podniku, ktorý patrí do skupiny na území určitého členského štátu, do prevádzky alebo podniku patriacich do rovnakej skupiny.
- 40 Ako však podotýka dánska a nemecká vláda, kapitola 2 ods. 13 prílohy XII aktu o pristúpení z roku 2003 je výsledkom vyjednávania iniciovaných Spolkovou republikou Nemecko a Rakúskou republikou na účely úpravy prechodného režimu pre akékoľvek poskytovanie služieb uvedených v článku 1 ods. 3 smernice 96/71. Nemožno však dospieť k záveru, že uvedený výsledok má za následok vylúčenie možnosti ostatných členských štátov, ktoré už v čase pristúpenia Poľskej republiky boli členmi Únie, uplatniť svoje vnútroštátne opatrenia v súvislosti s vysielaním poľských pracovníkov v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71. Takýto následok by bol v rozpore s cieľom odseku 2 tejto kapitoly, ako je opísaný v bode 34 tohto rozsudku.
- 41 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je na prvú otázku potrebné odpovedať v tom zmysle, že články 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ nebránia členskému štátu, aby počas prechodného obdobia upraveného v kapitole 2 ods. 2 prílohy XII aktu o pristúpení z roku 2003 podmienil na svojom území vysielanie pracovníkov v zmysle článku 1

ods. 3 písm. c) smernice 96/71/ES, ktorí sú poľskými štátnymi príslušníkmi, získaním pracovného povolenia.

O druhej otázke

- ⁴² Vo svojej druhej otázke sa vnútroštátny súd pýta na kritériá, na základe ktorých je možné určiť, či poskytovaná služba predstavuje vysielanie pracovníkov v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71.
- ⁴³ Po prvé, ako bolo pripomenuté v bode 27 tohto rozsudku, z bodu 9 už citovaného rozsudku Webb vyplýva, že pridelenie pracovníkov je poskytovaním služieb za odplatu v zmysle článku 57 prvého odseku ZFEÚ, pričom pridelení pracovníci zostávajú v pracovnoprávnom vzťahu s poskytovateľom služby bez toho, aby bola uzatvorená akákoľvek pracovná zmluva s užívateľom.
- ⁴⁴ V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že článok 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71 tiež spresňuje, že medzi podnikom, ktorý je dočasným zamestnávateľom alebo sprostredkovateľskou agentúrou a pracovníkom existuje počas doby vyslania pracovnoprávny vzťah.
- ⁴⁵ Po druhé je nutné rozlišovať medzi pridelením a dočasným premiestnením pracovníkov, ktorí sú vyslaní do iného členského štátu v rámci poskytovania služieb ich zamestnávateľa (pozri v tomto zmysle rozsudok *Rush Portuguesa*, už citovaný, bod 15), pričom premiestnenie na takéto účely je upravené v článku 1 ods. 3 písm. a) smernice 96/71.

- 46 Ako v bode 65 svojich návrhov uviedol generálny advokát, v druhom uvedenom prípade predstavuje vyslanie pracovníkov len doplnok k službám poskytovaným uvedeným zamestnávateľom v tomto štáte. Je preto potrebné dospieť k záveru, že o vysielanie v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71 ide, ak na rozdiel od dočasného premiestnenia, ako bolo opísané v predchádzajúcom bode, predstavuje premiestnenie pracovníkov do iného členského štátu samotný cieľ nadnárodného poskytnutia služieb.
- 47 Po tretie, ako uviedli jednak všetky vlády, ktoré predložili svoje pripomienky Súdnemu dvoru, a jednak Komisia, vyslaný pracovník v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71 pracuje pod dohľadom a vedením užívateľského podniku. To je prirodzeným dôsledkom skutočnosti, že pracovník svoju prácu nevykonáva v rámci služieb poskytovaných jeho zamestnávateľom v prijímajúcom členskom štáte.
- 48 Táto charakteristická vlastnosť je tiež uvedená v článku 1 bode 2 smernice 91/383, podľa ktorého je zamestnanec podniku na dočasné zamestnanie pridelený na prácu užívateľskému podniku a/alebo organizácii a je pod ich kontrolou.
- 49 Naopak skutočnosť, že pracovník sa po skončení svojho vyslania vráti do členského štátu pôvodu, nemôže vylúčiť, že bol v prijímajúcom členskom štáte pridelený. Aj keď je pravda, že pracovník vyslaný s cieľom výkonu práce v rámci poskytovania služieb svojho zamestnávateľa v zmysle článku 1 ods. 3 písm. a) smernice 96/71 sa spravidla po ukončení tejto služby vracia do svojho členského štátu pôvodu (pozri v tomto zmysle rozsudky *Rush Portuguesa*, už citovaný, bod 15, a *Vander Elst*, už citovaný,

bod 21), nič nebráni tomu, aby pracovník vyslaný v zmysle písmena c) rovnakého odseku opustil prijímajúci členský štát a tiež sa vrátil do svojho členského štátu pôvodu po tom, ako vykonal svoju prácu v rámci užívateľského podniku.

- 50 Aj keď neexistencia súvislosti medzi úlohami, ktoré pracovník vykonáva v prijímajúcom členskom štáte, a hlavnou činnosťou jeho zamestnávateľa môže poukazovať na to, že uvedený pracovník bol svojim zamestnávateľom pridelený, nemožno vylúčiť, že pre svojho zamestnávateľa poskytuje služby, ktoré spadajú do oblasti vedľajšej alebo novej činnosti tohto zamestnávateľa. Naopak skutočnosť, že uvedené úlohy zodpovedajú hlavnej činnosti zamestnávateľa vyslaného pracovníka, nemôže vylúčiť, že tento pracovník bol pridelený, pričom takáto okolnosť môže nastať najmä v prípade vyslania v rámci skupiny, ako je uvedené v článku 1 ods. 3 písm. b) smernice 96/71.
- 51 Z toho vyplýva, že na druhú položenú otázku je potrebné odpovedať v tom zmysle, že vysielanie pracovníkov v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71 je poskytovaním služieb za odplatu, pričom vyslaný pracovník zostáva v pracovnoprávnom vzťahu s podnikom – poskytovateľom služby bez toho, aby bola uzatvorená akákoľvek pracovná zmluva s užívateľským podnikom. Toto vysielanie charakterizuje skutočnosť, že premiestnenie pracovníka do prijímajúceho členského štátu predstavuje samotný cieľ služby poskytnutej podnikom a že pracovník svoje úlohy vykonáva pod dohľadom a vedením užívateľského podniku.

O trovách

- 52 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnyim dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. Články 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ nebránia členskému štátu, aby počas prechodného obdobia upraveného v kapitole 2 ods. 2 prílohy XII Aktu o podmienkach prístúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia, podmienil na svojom území vysielanie pracovníkov v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71/ES Európskeho Parlamentu a Rady zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb, ktorí sú poľskými štátnymi príslušníkmi, získaním pracovného povolenia.
2. Vysielanie pracovníkov v zmysle článku 1 ods. 3 písm. c) smernice 96/71 je poskytovaním služieb za odplatu, pričom vyslaný pracovník zostáva v pracovnoprávnom vzťahu s podnikom – poskytovateľom služby bez toho, aby bola uzatvorená akákoľvek pracovná zmluva s užívateľským podnikom. Toto vysielanie charakterizuje skutočnosť, že premiestnenie pracovníka do prijímajúceho členského štátu predstavuje samotný cieľ služby poskytnutej podnikom a že pracovník svoje úlohy vykonáva pod dohľadom a vedením užívateľského podniku.

Podpisy